

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

Reg. 14.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

corroganda, alacriter parere, vestimenta detrita cum gaudio gestare, in defectuum, non adeo gravium, delatione, apud Præfides, nequaquam vos purgare. Atque ita intimam animi demis-

sionem, solidam patientiam ac mansuetudinem, victoriam victoriam, ac promissa humilibus præmia caelestia reportabit.

REGULA XIV.
DE TENTATIONIBUS.
EXHORTATIO I.
IN EANDEM.

Declarat Naturam, causam, & varietatem tentationum.

T H E M A.

Fili accedens ad servitum Dei, sta in iustitia & timore, & prepara animam tuam ad tentationem. Eccli. 2. 1.

VEL:

Antevertere oportet tentationes, adhibitis earum contrariis. Reg. 14.

Itam hominis universam, cujuscunque demum conditionis aut status, ex sobi sententia militiam, aut de septuaginta Interpretum expositione, tentationem esse super terram, neminem vestrum fugit. Verum id vel maxime in vitam religiosam, in primis autem Tyronum, cadit: Unde illos cautè ac sapienter præmonet Sapientissimus Iesus Filius Sirach l. c. *Fili accedens ad servitum Dei, sta in iustitia & timore, instar rupis inconculsa, & prepara animam tuam ad*

tentationem. Curnam verò Dei servitium auspiciantem infestior molestat tentatio? In promptu causa est: & quidem princeps: quia Dei famulatum audiens, à servitute Sathanica recedit: quare is indignans se dominio hominis istius & jure herili privari, eum ut servum fugitivum persequitur, atque ad castra, jus & Dominum suum reducere satagit. Ita eleganter S. Isidorus L. 3. de summo bono c. 5. Quia, inquit, Diabolus in Sanctis intrinsecus non regnat, contra eos extrinsecus pugnat: & qui intrinsecus amisit dominium, extrinsecus commovet bellum. Causa altera est, quia in saeculo

saeculo degentibus, vitia, & concupiscentia innata, & indulgentia vitæ prioris auctæ spiritui dominabantur; nunc verò in vitam novam auspicantibus, Spiritus sese opponit; bellumque ciens; & dum premuntur, acrius exurgunt, & caput exerunt instar aspidis. Ut rectè observavit Venerabilis Beda in Proverbiis: *Ante conversionem, ait, præcedit turba peccatorum; p. si conversionem sequitur turba tentationum: amor enim saeculi, contemptus est Dei, & vicissim amor Dei contemptus est saeculi.* Tertia denique ratio accedit: quia Deus lege æternâ sanxit, ut famuli, filii & milites sui, tanquam athletæ & pugiles adversis probentur, & exerceantur; exercitati corroborentur, corroborati perficiantur: teste Salomone Sap. 3. *Quoniam Deus tentavit eos, & invenit illos dignos se, tanquam aurum in fornace probavit eos.*

Cùm itaque ad certamen jugiter nos stare succinctos, paratòsque oporteat contra tentationes: earum naturam, causas & varietatem juverit investigare, ut contra easdem nos armare noverimus.

Notandum præviè, non loqui nos hoc loci de tentationibus, quibus nonnunquam Divinæ Bonitati electos suos probare lubet, quemadmodum tentavit Abrahamum Patriarcham, ut filium suum unigenitum Isaacum immolaret: hæc enim probatio non in malum, sed bonum finem à Deo ordinata fuit: verùm de tentationibus propriè acceptis, quæ in finem prævum excitantur, atque ex parte tentatoris, ad nos in flagitium pertrahendos, diriguntur. His præmissis; quaritur

I. Quid est tentatio? Respondetur quod sit *impugnatio à Diabolo, Mandata Carne, aliave quavis creatura prævientis, quæ homo ad malum allicitur.* Ex quo liquet tentationem, quantumvis ad enormia scelera impetuosè alliciat, impellatque, peccatum haud esse, nisi consensus voluntatis accesserit; in ipsum peccatum, quod suggeritur, aut saltem in delectationem; sed esse meram incitationem in peccatum, motumque primòprimum, ut vocant, ante omnem mentis considerationem, seu rectæ rationis advertentiam, insurgentem; qui diligentia ordinari prævenire nequeat. Declarat id D. August. L. 12. de Trinitate, & D. Thomas 1. 2. q. 74. a. 1. asserens in omni tentatione reperiri quaternam illam, quæ in prima protoplastorum parentum nostrorum tentatione cernuntur: videlicet, *signum pulcherrimum, inescans serpentem suggerentem, auditorem audientem, & virum comedentem.* Lignum inescans est bonum quoddam temporale quod allicit. *Serpens suggerens est Diabolus, qui vel per se, vel per mulierem, vel per Carnem, aliavve creaturam, cogitationes illicitas ingerit, & desideria prava excitat.* *Mulier audiens est sensibilitas, aut concupiscentia, quæ vel opus ipsum, vel præsentem delectationem absque opere appetit.* *Vir comedens, vel comedere renuens, est Ratio, seu rationalis Voluntas; quæ illos sensu alliciti motus, aut admitit, aut respuit: ubi advertas velim, nondum peccatum esse in primo 2do & 3tio, sed duntaxat in quarto.*

Ex quibus clarè fatiis, quid tentatio sit, perspicietis, quæ cognitio omnino est necessaria. Deinde cernitur, quam

quanti momenti sit, voluntatem firmari in bono, stabiliri gratiâ, solidari in timore Dei, aliisque virtutibus, ut virili pectore constanter resistat tentationibus, vincatur nunquam.

II. Causa efficiens tentationum ad malum nos allicientium & inclinantium, in sacrarum literarum monumentis quadruplex adstruitur.

1. Prima ac principalis est Diabolus, qui, ut S. Petrus Epist. 1. c. 5. innuit, *Tanquam leo rugiens circuit, quærens quem devoret.* Is enim ceu tenebrarum Princeps ac rector reliquis tanquam satellitibus suis, scilicet mundi versutiis, carnis blanditiis, creaturarum reliquarum illecebris, ad nos impugnandos, illaqueandos, & prosternendos abutitur: quemadmodum S. Ignatius in aureo exercitiorum libro, in meditatione de duobus vexillis graphicè depingit. Quomodo nimirum Lucifer demones innumeros per orbem univèrsum spargat ad nocendum, nullis civitatibus & locis, nullis personarum generibus, immunibus relictis. Quomodo eos instiget, ut injectis laqueis & catenis, homines primùm pertrahant ad cupiditatem divitiarum, inde in mundani honoris ambitionem, atque ex hac in superbiæ barathrum precipitent.

2. Altera causa est Mundus, qui teste S. Joanne Epist. 1. c. 5. *Totus est in maligno positis.* Mundi autem nomine, homines mundanos ac perversos Reges quoque & Principes, Judices, seductores, Socios pravorum, viros, feminas, unâ cum omnibus terriculamentis, blandimentis, ac respectibus

humanis intelligimus. Quem ideo plenum laqueis olim vidit & ingemuit magnus Antonius.

3. Tertia causa est Caro seu homo vetus, cum omnibus vitiis & concupiscentiis suis, cujus assiduas impugnationes præsentifcens. Apostolus exclamare non dubitavit. Rom. 7. *Video aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captivantem me in lege peccati.* Id est video concupiscentiam in membris meis; qua concupiscentia est quasi lex peccati, quia est fomes ad peccatum sollicitans, peccatum dictans, & suggerens, & captivat me in seipsa. *Repugnantem*, id est rebellantem legi mentis meæ, & contra eam militantem: & *captivantem me in lege peccati*: non voluntatis confessione, ut vult S. Chrysostomus, sed ut exponit S. Augustinus, commotione: ut scilicet captivus reddar & subjiciar legi peccati. id est concupiscentiæ: ita ut etiam invitus, ejus viciosas inclinationes, dictamina & impulsus sentire cogar, ejusque laqueos ac motus evadere nequeam. Quare *Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus?* 1. c. 24. Id est à corpore moribûdo, & peccati affectibus, ac proinde morti & corruptioni obnoxio?

4. Quarta causa est congeries omnium creaturarum vel pulchritudine, vel delectabilitate, vel commoditate suâ, vel aliâ quavis fucatis boni ratione incautos illaqueantium, atque ad contemptum, vel saltem ad neglectum veri, æterni & infiniti boni pellicientium secundum illud Sapientiæ c. 14. *Creatura Dei in odium facta sunt, & in*

tentationem animabus hominum, & in
municipulam pedibus insipientium.

Hi igitur quadruplices infensissimi
salutis ac perfectionis nostræ hostes
sunt, qui nos diu noctuque impugnant,
semper cingunt, nec unquam deserunt.
Neque suis carent instrumentis & ar-
mis, videlicet sensibus corporis, appe-
ritu concupiscibili & irascibili, cum
reliquis animæ rationalis potentiis. Et
quidem Cacodæmon mille utitur frau-
dibus, præstigiis, suggestionibus, im-
pulsionibus, ad omne genus flagitio-
rum, contra Deum, contra proximum,
contra nosmetipsos. Mundus speciosis
opum, honorum, & respectuum huma-
norum umbris, fucatis impostorum le-
nociniis, ac pravis perverforum exem-
plis. Caro imaginariis omnigenarum
voluptatum, comestationum, recrea-
tionum, libidinum & commoditatum
superfluarum representationibus. Re-
liquæ demum creaturæ suæ specie &
pulchritudine, suæ pretiositate, suavi-
tate & amabilitate, nec non innumeris
propè pravorum desideriorum illece-
bris, & irritamentis ad omnis generis
crimina alliciunt, inescant, atque il-
laqueant.

Cum itaque tot hostes capitales in
nos insurgant, armisq; tam variis nos
impetant, videmus profectò, quantà
armorum spiritualium panoplia nobis
opus sit, quantaque curâ, vigilantia &
industria, ne superemur, ac in tentatio-
nũ laqueos inducamur & involvamus.

III. Perpendimus tentationis natu-
ram ac causas, nunc quoque ejus multi-
plicitatem dispiciamus; nam tenta-
tiones variæ sunt; aliæ apertæ, aliæ oc-

cultæ, tentationes apertæ sunt, quæ pe-
lām & veluti aperto Marte nos adori-
untur; eæque sunt quadruplices, nimi-
rum repentina, violenta, importuna
& perplexa.

1. *Repentina* tentationes sunt, quæ
ex improvise irruentes mentis con-
siderationem præveniunt, in quas in-
cauti crebrò impingunt & facile con-
sentiunt, dicentes cum Threnographo
*Velocioribus fuerunt persecutores nostri,
quibus calis.* Thren. 4. Quæ celerissimo im-
petu in prædā involant: sic non ma-
gis tentatio subita, fulminis instar,
hominem totum pervadit.

2. *Violenta* sunt; quæ eâ violentiâ
impertitque irruunt, ut eis absq; abun-
dantissima gratia nequeat resisti, atque
fuerint tentationes Martyrum; qui cum
Apostolo dicere poterant 2. Corin. 12.
1. *Supra modum gravati sumus, supra
virtutem.* Ejusmodi quoque tentatio-
nes sunt blasphemiarum, desperationis,
superbiæ, ambitionis, fornicationis &
similes, à Diabolo modo que dam ex-
traordinario concitata, cum tam viva-
citer, tamque repente imaginationi
fœdas, blasphemias, aliâve horrendas
species objicit; ut ægrè anima non
consenterit, discernat: quæ ideo vocari
solent spiritus blasphemiarum, spiritus
fornicationis, spiritus superbiæ, à quibus
proinde in litantibus liberari petimus.

3. *Importuna* sunt, quæ semel re-
pulsæ, instar muscarum rejectarum
identidem redeunt: quæ licet primò
vice nos minime prosterneant, sapientia
tamen recurrentes vacillare faciunt;
& non rarò in ruinam trahunt, simi-
lesque

III.
Varietas
tentatio-
nis.

lélque sunt guttis, lapides excavantibus. Ejusmodi sunt cogitationes blasphemæ, suspiciones temerariæ, distractiones & similes; quæ non quidem impetuosè nos obruunt; sed molestâ illâ recursione fatigant, & nonnunquam dejiciunt.

4. *Perplexæ* sunt, quæ eodem tempore, variis oppositisque vitiis mentem impetunt, & veluti navem ventis contrariis agitatam obruere tentant: ut dicere cum Gentium Doctore cogamur 2. Corinth. 7. *Foris pugna, intus timores*. Atque hæc sunt tentationes apertæ.

Verùm humanæ gentis hostis callidissimus, ubi apertâ vi, nihil adversus piâs mentes assequitur, dolis, cuniculisque grassatur: variis eas versat modis, multis commotionibus agitât, & artibus subtilissimis petit. Harum verò occultarum, & fraudulentarum tentationum diversæ quoque sunt species, quas ad ternas hæc reducimur.

1. Species prima est earum, quæ sub specie boni amplectendum malum, vel sub specie mali, bonum fugiendum suadent: quod D. Paulus innuit, 2. Corinth. 11. dum ait: *Sathanam solet se transformare in Angelum lucis*. Sic tentator sub Specie talenti exercendi suadet ambitionem, sub specie zeli contemptum majorum; sub specie majoris perfectionis in alio statu, inconstantiam in vocatione.

2. Altera species tentationum occultarum, continet eas, quæ prius oculos mentis excœcant, aut appetitum vehementiâ passionum & illecebrarum sensualium inquant; deinde in

manifesta flagitia quæ non videntur, vel non apprehenduntur, pelliciunt. Sic Judas ante cœcus, postea aperuit oculos, dicens: *Peccavi tradens sanguinem justum*.

3. Ad tertiam speciem pertinent eæ, quæ subinde ad tempus nos oppugnare cessant, ut incautos, & quasi jam securos ex improvise opprimant; instar vulpecularum, quæ se mortuas simulant, ut gallinas propius accedentes, sibi que nihil metuentes, capiant.

En, Charissimi, quàm varii, quàm multi, quàm potentes & callidi sunt adversarii nostri, tam externi, quàm interni! quanto numero & impetu, castrum animarum nostrarum impugnant! quàm variis machinis & artibus occultè & apertè nos invadunt! quàm sedulò proinde nobis omni ex parte vigilandum, ne ullus uspiam hostili incursui aditus aperiatur! quàm sollicitè monitum Spiritus Sancti auscultandum est: *Omni custodiâ serva cor tuum, quia ex ipso vita procedit?* Prov.

4. præsertim cum athleta spirituali, totâ vitâ & continuè cum iis sit dimicandû, nec speranda, dum spiramus, ab hac colluctatione respiratio; multò miùs securitas? quis cum S. Antonio non exclamet: *Domine quis tot laqueos evades?* Quis tyroium non expallecat, si plures etiam veteranos milites, imò heroes, post reportatos ab hostibus triumphos, turpiter tandem irretitos, captos, vulneratos ac prostratos succubuisse recogitet? verùm absit, ut ideo quis hanc luctam detreçet, animûmque despondeat; quisquis non suis viribus confidit; sed ejus, qui ait:

P p 2 *Confide-*

Confidite, ego vici mundum. Joan. 16. Qui potius certa cum fiducia speret, se protectionis Divinae clypeo munitum, facile omnes hostium insidias, incursumque propulsaturum; modò idoneis

mediis, ac præsertim prædicto, tentationes antevertendi, & contrariis repellendi constanter adhibendis, cooperari voluerit.

EXHORTATIO II. IN REGULAM EANDEM,

Docet tentationes contrariis vincendas.

T H E M A.

Præpara animam tuam ad tentationem. Ecclesi. c. 2.

V E L

Antevertere oportet tentationes, adhibitis earum contrariis. Reg. 14.

Ulplicia in eloquiis divinis, sanctorumque Patrum voluminibus adversus tentationes antidota suggeruntur: cujuscumque sunt oratio, jejunium, diligentia sui, fiducia in Deum, vigilantia, sensuum custodia, occasionum fuga, proscriptio otii, manifestatio sui coram Prælati; quæ omnia contra tentationes arma perquam efficacia merito reputantur; verum hæc in præfenti dimissis, unicum duntaxat alexipharmacum à S. Ignatio in Reg. 14 suggestum, exponendum sumemus.

Antevertere, inquit, oportet tentationes adhibitis earum contrariis.

Quando Medici aphorismum suum vulgarem proferunt: *Contraria contrariis curantur.* Sensu duplici intelligi queunt: nimirum vel de febris ipsa seu morbo, vel de paroxysmo febrili, in utroque autem dictus aphorismus locum reperire cernitur: primò enim febris calida anteverritur & paulatim curatur contrariis, dum adhibetur frigida: deinde ipse quoque febris assuetus & paroxysmus herbarum seculibrium succo, aut tenui potu, similibusque reprimitur, & levamen sentitur. Non dissimili ratione in morborum spiritualium cura procedendum suggerit S. Ignatius, sive de ipso vicio

aut passione, tentationum radice, sive de ejus paroxysmo loquamur. Ex mente S. Ambrosii L. 4. in Lucam c. 4. *Febris nostra avaritia est, febris nostra libido est, febris nostra luxuria est, febris nostra ambitio est, febris nostra iracundia est.* Tam autem febris hæc, quam ejus paroxysmus & actualis tentatio, contrariis est superanda.

Quæ verò id methodo practicè peragendum sit, exhortatione præsentè declarabimus.

I. Primò quidem intendit ac vult S. Patriarcha noster, morbos ipsos, id est pravos inclinationes, passiones, & vitia, contrariis armis oppugnanda: mox enim, tanquam regula exemplum, atrexit: *Ut cum quis animadvertitur ad superbiam esse propensus, & sic de aliis pravus animæ propensionibus.* Reg. 14. Si igitur quis ad superbiam vitium propendere se sentiat: *exerceri, inquit, is debet in rebus abjectioribus, quæ ad humiliandum ipsum utiles futura videntur.* Exerceri debet, non semel, iterumve, sed sæpius & identidem; neque enim arbor anno sa icu uno concidit. Et veluti lima ferrum crebrò repetitis ductibus abradit ac polit: sic vitium repetitis virtutum contrariarum actibus.

Illustre hujus præceps specimen Juditha Hebræorum heroina fortissima nobis ob oculos ponit; quæ debellando alium, demonstrat, quæ quis arte vincat semetipsum; dum Holofernis vitia antevertit, ac virtutibus contrariis sese instruit; & superbiam, animi demissionem, ferociam mansuetudinem, temperantiam & sobrie-

tatem gula, denique effrenatæ libidini opponit castitatem.

I. Etenim Holofernes, devictis jam aut præ terrore ultro sese deditibus reliquis urbibus, elatus, ac fastu tumidus exercitu centum & viginti millium equitum circumfusus, extremam Bethuliam perniciem intentabat. Jamque Sacerdotes Urbem hostis arbitrio submittere decreverant, nisi quintiduo auxilium è cælo affulgeret. At quid generosissima juxta ac demississima Judith? Opponit illa velut clypeum inexpugnabilem; profundam animi demissionem: ait enim: *Quæ estis vos, qui tentatis Dominum? Posuistis vos tempus miserationum Domini?* cap. 8. Non sic sed humiliemus animas nostras & expectemus humiles consolationem ejus, & in spiritu constituti humiliato, dicamus stantes Domino; ut secundum voluntatem suam faciat nobiscum misericordiam suam. Deinde ad alios demissionis actus progreditur, suam imbecillitatem agnoscendo, viribusque suis diffidendo, & omnem fiduciam in solo Numine reponendo: *Da mihi, inquit, virtutem, neque enim superbi ab initio placuerunt tibi, sed humilium & mansuetorum semper tibi placuit deprecatio. Deus calorum exaudime miseram, & de tua misericordia presumentem. Erat hoc memoriale nominis tui, cum in manu famina dejeceris eum.* En quot actus virtutum, tot velut arietes & catapultas ad fastum Holofernis labefactandum admovet. Neque unius humilitatis, sed & aliarum virtutum insigne specimen edit.

2. Secundò enim erat Archistrategus iste ingenio ferox, irâ, furore ac vindictâ inflammatus; qui, ut cap. 3. Judith legitur; nullis populorum flebatur obsequiis: & quamvis Principes ac civitates obviam sponte procederent, cum coronis & lampadibus, dacentes choros, in tympanis & tibis: ferociam tamen immanem pectoris ejus haud mitigare valuerunt: nam & civitates eorum destruxit, & lucos succidit. At quâ arte Juditha turorem hunc domuit? quâ ratione tigridem hanc efferatam cicaravit? Non alia nisi mansuetudine, suavitate, & lenitate: verba lenia depromendo, sese ancillam, ipsum Dominum compellendo, in terram se prostermando, atque adorando: *Qua sum ego, inquit, ut coneradicam Domino meo?* Et audiit: *Invenisti gratiam coram me.* cap. 12.

3. Erat Dux ille Assyrius, fœdâ libidinis mancipium, ut passim Assyrii: ideoque mox intuitu primò captus est in oculis suis. Verùm ex adverso Judith summâ castimonix laude florebat, cunctisq; carnem suam domabat.

4. Erat Holofernes, ventri & abdomini suo natus, temulentix perquam addictus, vino, somnòque sepultus: *jacet in lecto, nimia ebrietate sopitus.* cap. 15. Sed in Heroïna illa summa elucebat temperantia & sobrietas; utpote, quæ nec vetitos ac immundos Assyriorum cibos degulabat, nec genio cum Holoferne indulgere sustinebat: atque hac ratione virtutibus contrariis, contraria vitia avertens, prostravit, victrix temulento caput acinace demessit, hostibus

que debellatis, civitatem, cum plebâ & gloria æterna, obsidione liberavit. Quod Juditha in alio, unusquisque in praxim redigat in semetipso vitium quodvis, aut passionem indomitam, aut met esse hostem suum & Holofernem suum: Juditham verò rectam rationem seu voluntatem gratiâ & fide armatam: cujus est hostium machinationibus, viriliter sese opponere, eisque armis contrariis elidere.

Unusquisque, ait S. Jacobus in Epist. c. 1. *tentatur à concupiscentia sua, abstractus & illectus.* Concupiscentia autem seu appetitus est pars inferior animæ, ad quam passiones pertinent, quæ nos excœcat, & à rerum celestium ac meliorum consideratione abstrahit, ne ea cum rebus vilioribus, ad quæ ipsa nos allicit, comparemus, atque ita abnegemus illa, quæ ipsi placent, atque ad meliora convertamur: ubi verò partem superiorem sic abstraxit, ipsa ignescit suavitate rerum, erga quæ afficitur, & in quas ex naturæ suæ corruptione fertur, juxta illud Apostoli: *Animalis homo non percipit ea, quæ sunt spiritus.* 1. Corinth. 2. 14.

Huic igitur abstractioni mentis, & illectioni voluntatis, ac tentationi, ut non cedamus, nec vincamur: *antevertere oportet & illam concupiscentiam prius tentare, aggredi, & oppugare armis mortificationis, antequam illa vos tentet.* Quemadmodum Juditha autem conflictum cum Holoferne, se ipsam prius tentabat, ac per jejuniâ, cunctis, orationes & afflictiones preparabat, ne ullo modo ab illo traheretur & superaretur, quem ipsa superare

capiebat. Sacerdotisque Urbem tradere volentes reprehendebat; & similiter ad preces & jejunia hortabatur; ut non humanâ fiduciâ, sed divinâ niterentur.

Imitari hoc conantur Tyrones, dum tyrocinii sui tempore, & in omni reliquâ vitâ superbiam febrim abjectis exercitiis, iracundiam mansuetudine, propriam voluntatem, obedientiâ, lasciviam corporis castigatione, gulam temperantiâ & abnegatione, superprimere; frangere ac debellare non desunt. Atque hoc ipsum, quod desiderat sanctus Legislator; *tentationes antevertere*, contrariisque armis subigere ac jugulare.

Hoc igitur sit in Tyrocinio, atque etiam postea, continuum studium nostrum, si Holoferni, id est vitio caput amputare cupiamus: & tentationum radices destruere, ex quibus illa identidem propullulant. Atque hic constantiâ virili est opus; neque enim uno altero istu res conficitur. Quid verò juvat alveum aliquoties exhaurire, si fontem, ex quo aqua nova indefinenter scaturit, non obstruamus? Quid juvat liliam superficierenus abrumpere, si radicem pariter non evellamus? Quid juvat, unum alterumve febris paroxysmum superare, si febrim ipsam calidam non curemus? Antevertere ergo oportet & praevenire, concupiscentiam; agnataque eidem passionem contrariis petendo, ac destruendo: duo enim contraria eidem simul inesse nequeunt, quin expulso uno, alterum succedat.

II. Altera pars pugnae sita est, in aggradiendis morborum nostrorum spi-

ritualium paroxysmis: id est, ut non solum concupiscentiæ morbum, præveniamus atque antevertamus; sed ipsos etiam paroxysmos, ac tentationes actu nos infestantes aggrediamur, contrariisque armis perimere satagemus: quemadmodum Juditha, non solum præviè sese disposuerat, sed etiam actuali invitationi & tentationi resistebat, delicatas epulas cum Holoferne non manducando, sed viles secum allatas, non bibendo vinum, sed aquam; non se recreando cum hostibus, sed orando Deum seorsim, ac jejunando. Non absimilem tentationes jam præsentem retandendi methodum docuit Dominus S. Birgittam L. 4. Revelat. c. 4. *Diabolus, inquit, est quasi canis venaticus, eurrens ad te cum tentationibus & suggestionibus: sed si ei opposueris aliquod durum, quo dentes ejus doleant, & obstupescant, mox resiliet à te.* Quodnam verò est istud durum, quod diabolo aut concupiscentiæ tentanti objiciendum? Respondet S. Basilii in Regulis fusiùs disputatis, responso 51. *Contraria contrariis superanda: Iuanè gloriâ, inquit, abjectioribus exercitiis imponendis, fastidiam & otiosam loquacitatem silentio; immodicum somnum vigiliâ & exercitiis orationum; segnitiam corporis laboribus suscipiendis gravioribus; edacitatem indecoram jejunio; murmurationem, à reliquis segregatione.*

D. Basilio subscribit S. Ignatius, qui dura, id est contraria tentationi objicienda hortatur: r. ut si quis ad superbiam propensus cernatur, aut actu infestetur, ad humilia opera confugiat,

nes curantur contrariis,

giar, quæ superbis dura videntur & gravia. 2. Si quis carnis blandimentis ac titillationibus se infestatum sentierit; asperitatem vestium, cibi potusque parsimoniam; aliâsque corporis afflictationes adhibeat. 3. Si quis ad vanam sui, talentorumque suorum complacentiam, aut ad aliorum despicientiam impellatur, seipsum profundissime, in nihili sui abyllum deprimat; & omnium nequissimum esse arbitretur. 4. Si ad indignationem, ob reprehensionem aliquam, aut aliam quamvis exultationis suæ læsionem, commoveri se sentiat; heroicis despicientiæ sui actus eliciat, se omni honore indignum, omni vituperio dignissimum habeat. 5. Si ad vindictam, de eo, à quo læsus est, quoquo modo sumendam incitetur; in ardentem fraternæ charitatis actus erumpat, eum ceu Dei filium, membrum Christi, Sponsam Spiritus sancti, & SS. Triados imaginem, brachiis dilectionis complectatur; optando illi omnia vera bona, nulla omnino mala, cum desiderio, multo indigniora ab eo patiendi, & si opus foret, mortem ipsam appetendo, amore Domini nostri JESU Christi. 6. Si ad impatientiam, actus absolutissimæ resignationis, si ad blasphemiam, Dei factus; si contra fidem, fidei actus, atque ita in aliis, contraria contrariis retundat.

Quo autem certaminis hujus praxin clarius adhuc perspiciamus non abs re erit, eam Christi & Sanctorum exemplis illustrare. Matthæi c. 4. Sathanas Redemptorem terro assultu impetivit, sed toties telis contrariis repercutissus

abscessit. In primo impetu suggestabat: *Dic ut lapides isti paves fiant*; tentatio hæc de carne pascenda: *Utrum quid remedii opposuit? Amorem verum spiritualium, verbi divini pabulum. Non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei.* In altero impetu tentabat vanitate gloriâ inani, inquit: *Mitte te deorsum, Angelis tuis mandavit de te. Et que ita illis te in lapsu cadentem excipientibus, honorem & plausum à spectatoribus referes: at quâ ratione impetum fregit? extraordinaria & insolita declinando, non se deorsum precipitando, sed viâ ordinariâ per scalarum gradus descendendo.* Tertius insultus erat, ambitionis: *hæc omnia tibi dabo.* Quo autem scuto telum hoc repulit? Humilitate, subjectione, adoratione Dei: *Dominum Deum tuum adorabis, & illi soli servies.* In omnibus ergo his conflictibus, arma contraria contrariis opponendo, modum contra tentationes dimittebant nos docuit.

Haud absimilem discipulorum nobis curandi methodum Salvator ostendit. Venerat cum illis Capharnaum, & cum scientiâ plus quam humani cognovisset eos ambitionis cupiditate actos in via disputaſſe: *Quis eorum videretur esse major.* Matth. 9. Dimulavit, donec venissent domum: quando eos ad se vocatos suaviter rogat: *Quid in via tractabatis?* At illi tacebant: nimirum miseri nostrates se deprehensos, rubore suffusi obmutuerunt. Tunc medicinam adhibuit contrariam; & toto illos cœtu aberrant

aberrare docuit : eum enim , qui ambit primas , offendit omnium foete postremum : & puero in medium producto , dixit : *Amen dico vobis , nisi conversi fueritis & efficiamini sicut parvuli , non intrabitis in regnum caelorum.* Et si quis vult primus esse , erit omnium novissimus . *Es qui se humiliaverit , sicut parvulus iste , hic est major in regno caelorum.* Ita non minus suaviter , quam efficaciter , ambitionis morbo medicinam contrariam applicuit & sanavit .

Pari methodo correxit Joannem & Jacobum Apostolos : qui dum transirent per Samariam ; & à Samaritanis inurbanè ex oppido excluderentur , injuriam senserunt : & memores facti Eliæ ignem è caelo evocantis , & Quinquagenarium extinguentis , vindictæ cupidine acti ad Dominum ajunt : *Vis , discimus , ut igni de caelo descendat & consumat illos.* Luca cap. 9. 54. Sed Dominus increpavit eos : *Nescitis cuius spiritus estis : Filius hominis non venit animas perdere sed salvare :* zelo vos agi creditis , sed vindictam spiratis ; parùm in schola mea profecistis . lectionemque de mansuetudine & patientiâ toties inculcatam nondum allecuri estis .

Christum Dominum imitati sunt Sancti , qui vel in se vel in aliis tentationes contrariis extinxerunt . S. Benedictus , tentatus à carnis illecebris , in praecuriis se volutavit vepribus , quod S. Gregorius Lib. 2. Dial. cap. 2. refert , cautamque

annectit : *Ut per cutis vulnera , voluptate in dolorem tractâ , à corpore , vulnus mentis educeret.* S. Franciscus gelu & nive carnem cum vitis & concupiscentiis perdomuit , teste S. Bonaventura in vita cap. 5. S. Bernardus in lacum , tempestate perfrigida , infiliit , in eoque , collo tenus , immersus usque eò constitit , ut exanguis & tantùm non congelatus , omnem libidinis calorem extingueret . Simile quid praestitit S. Ignatius Parisiis , ut impudicum juvenem à libidinis aestu absterret , teste P. Ribadeneira L. 1. vita cap. 2. Idem P. Nicolao Bobadilla uni ex decem primis sociis , petenti , ut liceret ex angusto & incommodo cubiculo ad aliud laxius migrare , renuntiari jussit ; ut potius in angusto illo cubiculo reculas suas ita aptaret , ut pro duobus aliis accessuris locum faceret . Libens acquievit Bobadilla . Nimirum paupertatem fugienti S. Pater dare voluit occasionem paupertatis majorem . & morbum contrario fugavit . R. P. Joannes de Abetodo Hispanus , Ecclesiastes Apostolicus ; quando à viris primæ nobilitatis honor ei exhibebatur ; ad eum averendum objiciebat : an nescirent , cuius ipse originis , ex infami & perfida Maurorum gente foret ? Morti jam proximum demon visibiliter apprensens stratagemate & telo vanæ gloriæ aggressus , enumerabat tot ejus per omnem vitam in Dei & Ecclesiæ causâ labores & merita . Cui ille , altâ , quam omnes astantes percepere

Q9

voce:

voce : Quid ais miser ? Cur non potius in memoriam revocas vilitatem mei generis ? Cur non inculcas parentes meos pauperes arte fabrili vitam sustentantes ? Quo audito , disparuit Tentator , & Pater placidissimâ morte defunctus est Hispali anno 1578. 14. Maji, Tannerus in Soc. Apost. imitat. pag. 159.

Quapropter Charissimi ; dictum S. Ignatii consilium vel ab ipso Tyrocinio adhibeamus , tam in ipsis animi morbis , quam in paroxysmis eorum , per contraria curandis. Et quidem primò morbos , & radices tentationum , id est, vitia & passiones antevertere studeamus ; exemplo Judithæ , & superbiam humilibus exercitiis continuis , iram mansuetudine , libidinem asperitate , gulam temperantiâ , vanam gloriam contemptu , odium charitate , timorem magnanimitate , hilaritate tri-

stitiam. Deinde insurgentibus paroxysmis , eosdem quoque contrariis retundamus ; exemplo Christi Domini , aliorumque Sanctorum , voluptatem dolore , inanam gloriam demissione , calorem frigore domando atque expellendo. Tentamur contra fidem , fidei actum exciamus ; contra misericordiam , exerceamus spem ; irruit spiritus blasphemiz , laudemus Dominum Deum nostrum , suspiciendo , magnificando , & glorificando eum in omnibus judiciis , operibus & permissionibus suis. Atque ita contraria contrariis facile , felicitèrque curabimus , & cum Juditha Holoferni stygio , & concupiscentiis , ejus satellitibus , caput generosè amputabimus.

REGULA